

DETAILS DOEN ER TOE ZEKER ALS ZE ONTBREKEN

OPVALLEND IS HOE OP SOMMIGE BELANGRIJKE ZAKEN niet teruggekomen wordt. In Handelingen 11 lezen we: *En in die dagen kwamen enkele profeten vanuit Jeruzalem naar Antiochië. En een van hen, van wie de naam Agabus was, stond op en gaf door de Geest te kennen dat er een grote hongersnood zou zijn over heel de wereld, die ook gekomen is onder keizer Claudius.* Lukas vermeldt hier een woord van Agabus en daarbij ook de vervulling.

Jezus heeft tijdens Zijn lering meerdere malen de verwoesting van Jeruzalem en de tempel aangekondigd. Verslagen hiervan zijn prominent opgenomen in evangeliën. Maar in geen enkel evangelie of in het boek Handelingen wordt erop gewezen dat deze profetie is uitgekomen. Waarom?

In elk boek komen belangrijke karakters voor. Zo ook in het boek Handelingen. Lukas beschrijft uitvoerig de hoofdrolspelers: Simon Petrus, Paulus en Jakobus, de broer van Jezus. Andere grote namen zijn die van Stefanus en Jakobus, de broer van Johannes. In de hoofdstukken 6 tot 8 wordt het optreden van Stefanus en zijn marteldood door steniging tot in detail verteld. Ook de dood van Jakobus door het zwaard wordt genoemd.

Maar dan de ontbrekende details in Handelingen. We weten dat Jakobus, de broer van Jezus, in ongeveer 61 n. Chr. van de tempel gestoten en doodgeknuppeld werd. Hoe we dat weten? De Joodse geschiedschrijver Flavius Josephus schrijft erover en levert een datering. We weten dat Petrus en Paulus een paar jaar later de marteldood stierven. Maar Lukas rept met geen woord over de dood van deze hoofdrolspelers. Waarom? De meest logische conclusie is dat die gebeurtenissen nog niet plaatsgevonden hadden. En daarmee kun je het boek Handelingen dateren rond het jaar 60 n. Chr. of eerder. Lukas noemt Handelingen zijn tweede boek. Dan moet zijn eerste boek, het evangelie van Lukas, eerder geschreven zijn. Nog ouder is Markus. Johannes is het jongste evangelie en hint in 21: 18-19 op de dood van Petrus, maar noemt het beleg van Jeruzalem in het jaar 70 niet.

Uit de details of juist het ontbreken ervan maak ik op dat drie evangeliën voor het jaar 60 door ooggetuigen zijn geschreven en dat van Johannes voor 70.

HET TELEFOONSPEL

We kennen het allemaal wel. Iemand fluistert een ander een boodschap in het oor. Die geeft die boodschap weer door aan de volgende en zo gaat het verder. Wat blijft er van de oorspronkelijke boodschap over? Dat is de lol. De spelregels zijn duidelijk: fluisteren en niet herhalen. Eigenlijk is het doel dat de boodschap verminkt wordt.

DE MISVATTING

Je hoort wel eens dat het ontstaan van de evangeliën te vergelijken zou zijn met het telefoonspel. R. Dawkins heeft het in zijn boek *GOD ALS MISVATTING* over ‘fluisterspelgeneraties’. Het evangelie zou lang mondeling overgeleverd zijn. Met een onbetrouwbare inhoud tot gevolg. Die verklaring is een misvatting en laat zien dat het spel noch de ontstaansgeschiedenis goed begrepen wordt. De sterke aanwijzing dat de evangeliën door ooggetuigen geschreven en zorgvuldig gekopieerd werden, terwijl de oorspronkelijke teksten bewaard werden, ondergraaft deze visie volledig. De evangeliën werden binnen een generatie geschreven, het was nog mogelijk getuigen te spreken en feiten te checken. De geschriften zijn in hoge mate historisch betrouwbaar. ■